

Socialdepartementet
Sjukvårdsministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2024/25:1143 av Karin Rågsjö (V)
Kriminella aktörer inom sjukvården

Karin Rågsjö har frågat mig om jag kan redogöra för närvaron av kriminella aktörer inom sjukvården och vilka initiativ jag har vidtagit för att förhindra dem.

Att kriminella aktörer utnyttjar Sveriges välfärdssystem för att finansiera kriminell verksamhet är naturligtvis helt oacceptabelt. Att bekämpa välfärdsbrottslighet är viktigt inte bara för att säkerställa att skattepengar inte används för att finansiera kriminell verksamhet, utan också för en patientsäker hälso- och sjukvård. Jag har inte några exakta siffror på antalet kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården men vi vet att välfärdsbrottslighet i form av kriminella aktörer som infiltrerar hälso- och sjukvården utgör en omfattande samhällsutmaning. Den 22 april var jag i socialutskottet för att informera om den fråga som uppmärksammats i media om misstänkt ekonomisk brottslighet vid vårdcentraler, tillståndsplikt inom hälso- och sjukvård och Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) tillgång till misstanke- och belastningsregister.

Regeringen har beslutat om flera åtgärder för att förhindra kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården. IVO har bl.a. fått i uppdrag från regeringen att under 2024–2026 stärka och utveckla arbetet med att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet och förekomsten av oseriösa eller kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården inklusive tandvården (S2024/00037). Genom detta uppdrag och andra åtgärder har IVO fått en förstärkning på över 50 miljoner kronor 2025 för arbetet mot oseriösa och kriminella aktörer.

Den 16 april 2025 gav regeringen dessutom en särskild utredare i uppdrag att utreda insatser för att stärka patientsäkerheten och motverka välfärdsbrottslighet inom hälso- och sjukvården (dir. 2025:41). Utredaren ska bl.a. utreda tillståndsplikt inom hälso- och sjukvården och ökad tillgång till information för IVO i syfte att säkerställa patientsäkerhet och förhindra och upptäcka välfärdsbrottslighet. Uppdraget ska redovisas den 12 oktober 2026.

Även regionerna måste ta sitt ansvar när kommunala angelägenheter överläts till privata aktörer för att förhindra kriminella aktörer inom hälso- och sjukvården. Av bestämmelser i kommunallagen (2017:725) följer att en region är skyldig att kontrollera och följa upp verksamheter som genom avtal har lämnats över till en privat utförare. Det innebär en skyldighet att inte bara tillförsäkra sig en möjlighet att följa upp, utan också att aktiva åtgärder vidtas för att följa upp verksamheten.

Regionen kan – om nödvändigt – säga upp ett sådant avtal. Regionen ska dessutom genom avtalet tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över.

För att ge regioner och kommuner bättre förutsättningar att förebygga, förhindra och upptäcka välfärdsbrottslighet har regeringen gett Socialstyrelsen i uppdrag att bilda ett forum för lärande och kunskapsspridning om välfärdsbrottslighet inom bl.a. hälso- och sjukvården (S2025/00474). Uppdraget ska delredovisas den 30 november 2025 och slutredovisas den 28 februari 2027.

Stockholm den 14 maj 2025

Acko Ankarberg Johansson